

viētu nepietiks

DIENAS
TĒMA

UZZIŅAI

IESPĒJAS VECĀKIEM:

- Liepājā ir 22 pašvaldības bērnudārzī.
- Privātsākumskola "Varavīksne".
- Pašvaldības finansēta rotaļu grupa bērnudārzā "Liepiņa" (var atstāt uz četrām stundām dienā).
- Aukļu dienests <https://www.liepaja.lv/auklu-dienests/par-auklu-dienestu/>.

<< "Tas nozīmē, ka atkal veselu gadu kā minimums būs jāapmeklē mājdarziņš. Ko tas nozīmēs ģimenes budžetā? Izmaksas būs ap 300 eiro par diviem bērniem – ap 250 eiro maksāsim par mājdarziņu, ap 70 eiro sanāks par ēdināšanu pašvaldības dārziņā vecākajam bērnam. Un tā vismaz gads būs jāmaksā katru mēnesi." Dzīvot tikai no vienas algas Līga neredz iespēju, tādēļ arī darba tirgū atgriezties plāno. "Vismaz daļa no algas man paliks," viņa optimistiski piebilst. Turklāt Līga priecājas par iespēju atkal atgriezties kolektīvā, sabiedrībā pēc garās mājas dzīves.

Vecākiem vajag tagad un uzreiz

Drīzumā jāver durvis no nulles uzbūvētajam pašvaldības bērnudārzam "Liedags" Saulrieta ielā 7 ar 144 vietām mazuļiem no divu līdz septiņu gadu vecumam. Tomēr tas neatrisinās rindu jautājumu. Joprojām daudzi uzaicinājumu uzsākt gaitas bērnudārzā šajā mācību gadā vēl nesaņem. "Grupu komplektācija vēl nav noslēgusies, līdz ar to nevaru nosaukt precīzus skaitļus, cik ir gaidītāju," avīzei pauž Izglītības pārvaldes pirmsskolas iestāžu speciāliste Inga Kārklīņa. "Dati būs septembrī," viņa norāda. Patlaban tiek paziņots tiem vecākiem, kuru bērniņiem ir pienākusi kārta. Ja vietas nav, tad arī nekāda informācija neseko, par kārtību stāsta I. Kārklīņa. Katrs vecāks bērna rindas skaitlīm var sekot līdzi reģistrācijas sistēmā.

Ja rindā reģistrēts bērns no

pusotra gada vecuma netiek nodrošināts ar vietu pašvaldības iestādē, tad vecāki no pašvaldības var saņemt finansiālu atbalstu privātam bērnudārzam. Bet kopš 1. augusta Liepājā ir palicis tikai viens privātais bērnudārz – privātsākumskola "Varavīksne", savu darbību izbeidzis "Pikucis" un tā struktūrvienība "Pikucīte". Attiecībā uz tālākajiem plāniem, kas varētu vēl mazināt rindu, I. Kārklīņa atgādina, ka, īstenojot projektu "Ukstiņš", plānots palielināt pirmsskolas izglītības iestādes "Kriksītis" kapacitāti.

"Man e-pasti ir katru dienu," stāsta privātsākumskolas "Varavīksne" direktore Ingvīlda Parfjonova, apliecinot, ka patlaban vecāku interese ir ļoti liela. "Pēdējās nedēļās saskaros ar to, ka interesejas liels skaits to vecāku, kuri saņēmuši atteikumu no pašvaldības bērnudārza. Vai nu bija cerējuši, ka tiks, vai ir kāds cits iemesls, grūti pateikt. Tieši padomāju, kas ir noticis. Bet arī pašas mammas ļoti grib atgriezties darbos. Pat tās, kurām ir gadu vecs bērns. Protams, tādus mazuļus gandrīz nekur neņems, bet diezgan izmīsiģi tieši pusotru gadu vecu bērnu māmiņas meklē iespējas. Jo darbā arī viņas gaida. Interese ir abpusēja – gan mammas grib, gan arī darba devējs gaida."

"Varavīksnē" ir trīs grupiņas bērnudārziņiem un vidēji vienā mācību gadā mācās 46 audzēkņi. "Telpas atļauj, ja grupā ir maksimāli 14 bērnu. Bet mēs arī gribam mazas grupas. Katru gadu mums piedāvā paplašināties, uzņēmjē piedāvā telpas, es reizēm paskatos, bet tomēr atsaku. Vairāk negribas. Ja nevari pa "abām mājām" būt kā vienādās saimniecībās, tad labāk to nedarīt, mums ir sava misija, savi mērķi," saka I. Parfjonova.

"Varavīksne" ir uzņēmusi arī bērniņus no slēgtā "Pikuča". Direktore stāsta: "Daudzi jau martā, aprīlī meklēja, un, tā kā mums bija iekrājušās vietas mācību gada otrā semestrī, varējām dažus bērnus papildus uzņemt. Pārējiem bija jāgaida rinda uz vasaras pusi. To, kas vēlas tieši privātu izglītības iestādi, netrūkst." Bet, ja jāsalīdzina, tad patlaban ar "Varavīksni" par iespējām sazinās tieši tie vecāki, kuri nav uzņēmti pašvaldības bērnudārzos.

I. Parfjonova gan spriež, vai pašvaldībai vajag tik ļoti satraukties par vietu nodrošināšanu bērnudārzos. "Principā daudzās Eiropas valstīs pašvaldībai tas nav saistoši. Pirmsskolu uzskata vairāk kā ģimenes pedagoģiju līdz četrus gadus vecumam, no

piecu gadu vecuma gan – tas ir obligāti. Pašvaldības Latvijā nastu varbūt ir uzņēmušās par lielu – nodrošināt visiem, bet situācija ir tik mainīga... Bērnu dzimstība te augšā, te lejā, un pašvaldība uz to reaģēt īsti jau nevar. Tad likvidēt bērnudārzus, tad vērt vaļā jaunu – tas ir dārgs prieks. Man šķiet, ka gudras ir tās valstis, kuras saprot, ka vajag vairāk finansēt aukles, privātos bērnudārzus vai kaut kā sniegt atbalstu pašām ģimenēm. Jo vecākiem jau vajag tagad un uzreiz, un tas, ka kaut ko nākotnē uzcels, viņiem šobrīd nav saistoši."

Jāšķiras vismaz no 200 eiro

Liepājā joprojām darbojas Aukļu dienests, kas koordinē pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanu privātajam bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējam – auklēm – un sniedz konsultācijas vecākiem par aukļu pieejamību. Aizvadītajā nedēļā, ielūkojoties "Liepājas sertificēto Aukļu datubāzē", kas pieejama pašvaldības mājaslapā, sadaļā "Izglītība", redzams, ka dažādos pilsētas mikrorajonos brīvas vietas ir. Informācija atjaunota 14. jūnijā. Tomēr, uz ko norāda arī bērnu vecāki, pašam piemaksāt sanāk daudz – ap 200 eiro un vairāk.

Luīze Skarpa ir viena no auklēm, kas uzņem bērniņus no pusotra gada vecuma un savā ziņā glābj vecākus situācijā, kamēr viņu atvasēm vēl nav pienākusi rinda pašvaldības dārziņā. L. Skarpa apliecinā, ka teju katru dienu saņem vecāku zvanus, bet interese ir visu laiku.

L. Skarpa kā aukle strādā otro vasaru un pie sevis mājdarziņā uzņem piecus bērniņus. "Bet es parasti neņemu maksimumu," viņa saka, "nevaru paņemt visus, jo bērnu ir ļoti daudz un dažādi, vecāku maksātspēja ir tāda, kāda ir. Es darbojos pēc Montessori pedagoģijas, arī vide ir pielāgota, materiāli, ko izmantoju. Tādēļ ne visi to var atļauties." Papildus pašvaldības līdzfinansējumam, kas ir 125 eiro mēnesī par bērnu, vecākam ir jāpiemaksā 255 eiro. Ēdināšana ir iekļauta šajā summā. "Jā, varētu izklausties, ka sanāk ļoti daudz, bet no šīs summas, ja mājdarziņu apmeklē četri bērni, tad tikai no piektā es varu atļauties aiziet pie friziera. Tas nav tik spīdoši, ja tu gribi piedāvāt bērnam visu, kas viņam ir nepieciešams. Tad šī summa ir ļoti zema. Es tiešām ieguldu bērnos, ieguldu materiālos, interesēs, vidē, ēdienā un visā pārējā," saka aukle.▶

EKSPERTE

Trīsgadīgais ir gatavs dārziņam

Tatjana Zeltiņa, zīmola "TaDo Bode" bērnu attīstībai un labsajūtai veidotāja, pirmsskolas skolotāja

Pēc manas pieredzes, ap 2,5–3 gadus vecs bērns ir gatavs uzsākt pirmsskolas gaitas, jo ap šo vecumu "nabassaitē" ar mammu beidzas un bērni gatavi vairāk sadarboties ar vienaudžiem. Savukārt pusotrgadīgā bērnam vajadzīga tikai mamma vai cilvēks, kuram bērns uzticas. Tas varbūt ir mīts, bet bieži vien 1,5 gadus veci bērni sāk biežāk slimot, uzsākot pirmsskolas gaitas, jo līdz trīs gadiem bērnam ar vecāku ir pārāk ciešas emocionālās saites. Bieži vien bērns nav gatavs un mamma arī nav gatava pārmaiņām.

Ļoti svarīgi ir bērnam iedot visu līdz trīs gadiem. Vecāku mīlestību, īpaši mammas, drošības sajūtu, attīstīt pirkstu sīko motoriku, jo sensmotoro spēju attīstīšana sekmē valodas un rakstības prasmes apguvi un

pozitīvi ietekmē domāšanas un psiholoģiskos procesus kopumā, kā to apstiprina arī zinātne.

Lai tomēr saprastu, vai bērns gatavs, iesaku pavērot, kā viņš uzvedas ārpus mājas vides. Ja ciemos uzvedas draudzīgi, ir atvērts, tas vēl nenozīmē, ka viņš ir gatavs dārziņam. Pašvaldības pirmsskola vai privātā – tur ir savs režīms un noteikumi, pie kā bērnam būs jāpielāgojas, un īstenībā dienas režīmu labāk ieviest/pietuvināt līdz pusgadam pirms došanās uz pirmsskolu. Tik mazs bērns bieži vien raud un meklē mammas siltumu, bet pašvaldības iestādē grupā ir ap 20 bērniem, mājdarziņā ap 10–15. Tāpēc vislabāk būtu pie aukles (sertificēta auklīte, kurai piešķirts pašvaldības līdzfinansējums).

Bieži dzirdu – bērnam ir taču jāsocializējas, bet tā saucamā socializēšanās sākas tuvāk trīs gadiem, tāpēc auklīte varētu vest bērnu uz kādu "bēbišu skoliņu". Kāpēc tomēr auklīte, nevis vecmamma vai kāds cits radnieks? Jo viņi visi ir radnieki, bet mums galvenais ir bērnu pakāpeniski sagatavot pirmsskolas gaitām. Ja tomēr bērna vecāki izvēlas mājdarziņu vai privāto iestādi vai pirmsskolas iestādi, tad nedēļas trešo dienu vajadzētu padarīt par brīvdienu, kur bērnam ir nedalīta mīlestība (bērns pavada kaut vai 40 minūtes ar mammu, kura viņam ir tik svarīga), nevis mamma mājās strādā un bērns pats spēlējas savā nodabā, – tā nav nedalīta uzmanība!▶

FAKTI

BĒRNU SKAITS RINDĀ UZ PAŠVALDĪBAS BĒRNUDĀRZU (06.09.2022.):

- 2016. gadā dzimušie – 36,
- 2017. gadā dzimušie – 15,
- 2018. gadā dzimušie – 16,
- 2019. gadā dzimušie – 33,
- 2020. gadā dzimušie – 199,
- 2021. gadā dzimušie – 649,
- 2022. gadā dzimušie – 334.

Kopā: 1282 bērni

- Aktuālā rinda (2018., 2019., 2020. gads) – 248 bērni. 2016. un 2017. gadā dzimušajiem bērniem ir piedāvāta vieta visiem, bet vietas akceptēšana pašvaldības dārziņā tiek atlikta, jo bērns apmeklē privātos dārziņus vai atrodas ārzemēs. No rindas vecāki tomēr pavisam neatsakās. Bet līdz ar šo lēmumu vieta tiek piedāvāta citam.

AVOTS: LIEPĀJAS IZGLĪTĪBAS PĀRVALDE